

Интервю на министъра на отбраната Ангел Найденов за вестник „Труд“

31 март 2014 г.

Бойната ни авиация не трябва да зависи от Русия

- Г-н Найденов, вече 10 години България е член на НАТО. Направете своите изводи - бяхме ли добри съюзници, какво успяхме да постигнем и какво пропуснахме да вземем от времето, в което работихме в тази коалиционна среда?

- Това е една сериозна годишнина и събитие както за страната, така и за обществото ни. По същество членството в НАТО е един реализиран стратегически проект, който определя и принадлежността, и стратегическата ориентация на страната. Можем да търсим в различни посоки резултатите от това членство. А те са политическа, икономическа, военна и военнотехническа. Трябва да кажем също, че ние сме част от най-мощния военнополитически съюз в съвременния свят. Ние сме участник, който пряко може да влияе на процеса на формиране върху вземането на решения. Втората посока ни дава възможност до досега с ресурси и капацитет, които иначе биха били непосилни за крехката ни икономика. Имаме и много повече гаранции за сигурността си. В резултат на участието ни в различни мисии в рамките на НАТО получихме и продължаваме да получаваме опит, обучение, подготовка, съвместимост и бойни способности.

- През годините като че ли идваха само похвали от Брюксел към армията ни. Това да не е само от куртоазия?

- Получавали сме и критики. Например по ограничението на бюджета за отбрана. Не постигаме онези способности, които се планират, факт е, че имаме висока и напълно заслужена оценка. Особено за работата ни в мисии. И това не е от куртоазия. През тези 10 години ние бяхме добри съюзници. Пропуснахме да постигнем онази модернизация и степен на превъоръжаване, пропуснахме да създадем и онези условия за работа и живот на военнослужещите, които би следвало да имаме като страна членка.

- Кризата в Украйна промени сериозно отношенията между САЩ и Русия. Смятате ли, че това ще рефлектира по някакъв сериозен начин върху България? Може ли да очакваме страната ни да бъде намесена

пряко в решаване на евентуален конфликт, ако Русия нахлуе с военни части в Украйна?

- Не само отношенията между САЩ и Русия са нарушени. Има негативно развитие на отношенията и между НАТО и Русия и Европейския съюз и Русия. Дали това ще рефлектира върху България? Да. Самият факт, че това са теми и въпроси, които се обсъждат на Съвета по сигурността към Министерския съвет или КСНС, вече сам по себе си е показателен. Смятам също, че страната ни пряко може да бъде намесена в един евентуален конфликт. И ние вече сме участници в търсенето и предлагането на решения за предотвратяването на този конфликт.

- Анализирате ли възможност САЩ да преосмислят военното си присъствие в Европа, и по-конкретно да се тръгне към възстановяване или създаване на нови военни бази в Източна Европа? Възможно ли е в България да бъдат предислоцирани бойни части на американската армия?

- Не само САЩ, а всички страни членки на НАТО на практика мислят върху съществуващите планове. В различните формати, комитети и структури на НАТО се мисли върху съвкупност от мерки, които да засилят сигурността. Това, което се случи с Крим, е поредното доказателство, че все още е възможно в съвременния свят да има прекрояване на граници в Европа и съответно накърняване на териториалната цялост на една държава. Всичко това няма как да не кара хората, които се занимават със способности и с отбранителни планове, да мислят върху това, което се случва. Да, възможно е в България да бъдат предислоцирани бойни части на американската армия. Тази възможност съществува още с подписването на споразумението за стратегическо партньорство. Аз лично изключвам масирано създаване на нови бази, включително и на територията на Източна Европа. Не изключвам преразглеждане на плановете за масирано съкращаване и изтегляне на американските части от Европа. Това се вижда и от изявленията на американския президент.

- Досега водени ли са с нас някакви конкретни разговори или поне правени ли са сондажи от страна на САЩ за предислоциране на бойни части?

- Не.

- След реконструкцията на авиобазата в Безмер възможно ли е там да има освен родните CV-25 и изтребители на американските ВВС?

- И след реконструкцията авиобазата в Безмер остава единствено българска. Ползването ѝ може да бъде и на базата на двустранни договори. Това обаче е единствено национално решение, нищо че има инвестиции на НАТО.

- Вие смятате ли, че в бъдеще у нас може да има по-сериозно присъствие на американски военни части?

- Да, може. Не изключвам.

- Кога ще пристигнат в базата в Ново село първите бойци от либийската армия? Какви ще са ползите за българските военнослужещи и за родната икономика от тази мисия?

- Преговорите вървят доста трудно. По простата причина, че изпитваме затруднения да идентифицираме субект в Либия, достатъчно надежден, с когото да водим преговорите за подписване на споразумение. Разговорите се водят с представители на Министерството на отбраната и по всяка вероятност ще стигнем до вариант меморандум между двете министерства. Това носи определени рискове, тъй като обхваща доста продължителен период с голям брой обучаеми либийски военни. Ние искаме допълнително обвързване с либийската страна чрез споразумение.

- В този меморандум регламентират ли се до най-голяма подробност елементите от пребиваването в страната, движение извън базата, при извършване на престъпление дали ще се спазва нашето законодателство и др.?

- Точно така. Това е съдържанието. Ние сме в много напреднала фаза на подготовка на текстовете. Това са въпроси, които засягат именно подбора, контрола на влизане на либийски военнослужещи на територията на България, гаранциите за сигурността в Ново село, ползването на въоръжение и боеприпаси от България. Участие на българските инструктори. В напреднала фаза сме. До средата на годината може да има подписано споразумение и същевременно да стартира процесът на обучение.

- За нас ще има ли някаква икономическа изгода?

- Със сигурност ще има. Доколкото ще има доставки на храни, вода и цялата издръжка на тези части. Казах вече за въоръжението и боеприпасите.

- Главният прокурор Сотир Цацаров разпореди проверка на военни формирования заради съмнения за създаване на корупционна схема при

назначаване на нови кадрови военнослужещи. Има ли според вас някакви нарушения при подбора на кадри?

- Има постановление на Военната прокуратура, с което се възлага на Военната полиция да извърши проверка. Тя в момента продължава. Трябва да изчакаме резултати от проверката.

- Вие получавали ли сте такива сигнали?

- Това, което сме получили, е изпратено. Част от основанията за тази проверка са именно заради част от сигналите, които са постъпили тук и са били изпратени.

- Значи вие сте подали сигналите?

- Казах достатъчно.

- Готови ли са заповедите за наказания на хората, които преценихте, че имат вина за избора на фирми и сключването на договори с фирмите, които ще доставят материалите за изграждане на инженерното съоръжение по границата ни с Турция?

- Все още заповедите за наказания не са подписани. Приключихме процедурата по приемане на писмени обяснения и на изслушване на хората, които бяха посочени като имащи отношение към цялостния процес. Тази процедура беше необходима, за да се определи тяхната отговорност към допуснатите нарушения и слабости. Както и да се определи степента на тази отговорност, която да ми позволи след това да определя дисциплинарните наказания и административните мерки. Тази седмица ще бъдат издадени заповедите. Наказани ще има. Искам да кажа, че нямам намерение да превръщам военнослужещите в изкупителни жертви.

- Може ли да се стигне до намаляване на наказанията военни?

- Точно това уточнявам. Кръгът от военнослужещи, които бяха посочени, са хората, които имат отношение към целия процес. Това не означава, че те биха били наказани.

- От няколко месеца има информация, че наши изтребители се вдигат по няколко пъти в седмицата, за да пресрещат и придружават движещите се в неутрално пространство руски транспортни самолети. Това нормална процедура ли? Български пилоти твърдят, че целта е да се изразходват по-бързо летателните ресурси на изтребителите МиГ-29 и да се дават отново пари за удължаване на летателния им ресурс.

- Тук не става дума само за руски транспортни самолети. Става дума и за основание да се мисли и за разузнавателни полети. Само от 1 до 26 март имаме 9 случая, като при 5 от тях имаме заповед за вдигане на дежурната двойка изстребители. Това са част от нашите отговорности по задачата за охраната на въздушното пространство.

- Тоест заповедите за вдигане на изстребителите идва централно от НАТО?

- Да.

- Може ли да очакваме да стартира процесът на модернизация на българските МиГ-29?

- Всичко това, което се случва, включително и тази зависимост, която имат българските ВВС от гледна точка на техническа годности и летателна исправност и съответно ангажимента на руската страна за поддръжка, поставя именно въпроса не просто за ограничаване, а за пресичане на тази зависимост. Част от възможностите са придобиване на нов тип изстребители, а не модернизация, тъй като това ще увеличи зависимостта на българската страна. Министерският съвет ще избере от двете опции - модернизация или придобиване на нов тип изстребители. Надявам се това да стане до средата на тази година.

- Вярно ли е, че в нов проект за закон за Военната полиция се иска службата да създаде свое паралелно звено, което да може независимо от НАТО да използва специални разузнавателни средства срещу военни и цивилни?

- Има законопроект за изменение на Закона за Военната полиция. Той не променя нищо свързано с прилагане на специалните разузнавателни средства. И преди тази служба е имала възможност да иска използване на СРС. Те нямат възможност сами да прилагат специални разузнавателни средства и не се търси възможност за това.

- Финансовият министър вече даде зелена светлина на ведомствата, ако имат пари, да раздадат допълнителни средства за Великден. Вие правили ли сте разчети? Ще има ли бонуси за Великден?

- Не само като министър бих възкликнал: Дай, Боже! Аз съм разпоредил да се направи разчет на нашите възможности. Все още не съм сигурен дали ще имаме такива възможности. Бих се радвал, ако се намери ресурс.

- Освен бонусите, които раздадохте през ноември 2013 г., други бонуси давани ли са досега?

- Не.

- Вървят ли някакви договорки и сделки между ГЕРБ и ДПС?

- Не. Не мисля, че може да бъде променено нито отношението на ДПС, нито това на БСП към ГЕРБ. Още са пресни спомените от управлението на ГЕРБ. В това число и практиките, които прилагаше ГЕРБ към политическите си опоненти. Не мисля, че е възможна някаква сделка.

Интервюто взе: Диян Моркин